

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 100-1908)

Originalt emne

Børn

Børn/Børnehjem

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 7. maj 1908](#)
- 2) [Byrådsmødet den 11. juni 1908](#)
- 3) [Byrådsmødet den 18. juni 1908](#)
- 4) [Byrådsmødet den 2. juli 1908](#)
- 5) [Byrådsmødet den 1. oktober 1908](#)
- 6) [Byrådsmødet den 8. oktober 1908](#)
- 7) [Byrådsmødet den 15. oktober 1908](#)
- 8) [Byrådsmødet den 19. november 1908](#)
- 9) [Byrådsmødet den 3. december 1908](#)
- 10) [Byrådsmødet den 18. marts 1909](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 7. maj 1908 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 100-1908)

Indstilling fra Udvalget for

Opførelse af Christian den Niendes Børnehjem angaaende Valg af Bestyrelse for samme.

Formanden meddelte, at Udvalget ansaa det for rettest, at der allerede nu blev taget Bestemmelse om, hvorledes Børnehjemmet skulde bestyres, da det antagelig kunde tages

i Brug om et halvt Aars Tid. Det var tidligere flere Gange blevet fremhævet, at Byraadet burde have den overvejende Indflydelse paa Styrelsen af Hjemmet, selv om dette blev en selvejende Institution, og Udvalget skulde derfor foreslaa, at Bestyrelsen kom til at bestaa af 5 Medlemmer, hvoraf de 3 valgtes indenfor, de 2 udenfor Byraadets Medlemmer.

Nørgaard skulde anbefale Raadets Medlemmer at tiltræde Indstillingen. Det hidtidige Udvalg havde ganske vist kun været et Byggeudvalg, men der kunde dog nok være Grund til at faa nogen Forbindelse mellem det og den ny Bestyrelse. Desuden burde der tages Hensyn udad til, og Udvalget var nogenlunde enig om, at et af Bestyrelsesmedlemmerne udenfor Raadet burde være en Dame. Den naturligste Forbindelse mellem Byggeudvalget og den ny Bestyrelse vilde skabes ved at indvælge Borgmesteren i Bestyrelsen, særlig da det ogsaa syntes rimeligt, at Borgmesteren blev Hjemmets første Formand. Fattigvæsenet vilde paa mange Maader komme i Forbindelse med Hjemmet, og det var derfor ret naturligt, at Fattigudvalgets Formand, Hr. Magnus Nielsen, blev Medlem af dets Bestyrelse. Som det tredje Medlem indenfor Byraadet vilde han foreslaa Hr. Jul. Andersen, der var i Værgeraadet, og som Repræsentant for de store Bidragydere Grosserer Værum. Endelig skulde han foreslaa, at man som det femte Medlem valgte Fru Sabroe.

Samuelson havde tænkt at foreslaa Sagen udsat til næste Møde, men saa efter Hr. Nørgaards Forslag ingen Anledning dertil.

Simonsen syntes, det vilde være rigtigst at udsætte Sagen, da der manglede seks Medlemmer, og da der næppe var nogen, der havde talt sammen om, hvem der bedst egnede sig til at sidde i Hjemmets Bestyrelse.

Mikael Johansen havde i og for sig intet imod at faa Sagen udsat, men syntes ikke der var nogen Grund dertil efter det tiltalende Forslag, Hr. Nørgaard havde stillet. Sagen skulde nødvendig laves politisk i nogen Henseende, og det vilde være kønnest overfor Bidragyderne, om Byraadet straks vedtog Forslaget.

Simonsen kunde ikke indse, at Sagen skulde blive politisk, fordi den blev udsat. Den var dog ret vigtig og burde derfor ikke afgøres, uden at Byraadet var mere fuldtalligt. Desuden maatte det anses for heldigst, at der forud for Bestyrelsesvalget blev forfattet en Vedtægt for Hjemmet samt bestemt, hvor længe Bestyrelsesmedlemmerne skulde fungere.

Formanden havde tænkt sig, at Bestyrelsen skulde gøre Udkast til en Vedtægt for Hjemmet.

Samuel sen spurgte, hvor lang Tid Valget skulde være gældende.

Formanden mente, at Funktionstiden kunde sættes til 3 Aar.

Nørgaard havde tænkt sig en Funktionstid af 3 Aar, dog vilde han finde det rigtigst, at den første Bestyrelse kom til at sidde 4 Aar, da den ikke vilde komme til at fungere før om et halvt Aar.

Simonsen erindrede om, at Valgperioden til Byraadet efter den ny Valglov vilde blive 4 Aar.

Jakob Jensen kunde tænke sig, at Bestyrelsen kom til at rangere med de længstsiddende Byraadsudvalg. Han vilde anbefale, at Sagen udsattes.

Sagen udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 11. juni 1908 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 100-1908)

Indstilling fra Udvalget for Opførelsen af Christian den Niendes Børnehjem angaaende Valg af Bestyrelse for Hjemmet.

Formanden meddelte, at Indstillingen, som havde foreligget i Mødet den 7. Maj, men var blevet udsat, gik ud paa, at Bestyrelsen kom til at bestaa af 5 Medlemmer, hvoraf de 3 valgtes indenfor, de 2 udenfor Byraadets Medlemmer.

Simonsen skulde henstille, at der forud for Valget af Bestyrelse blev udarbejdet en Vedtægt for Hjemmets Virksomhed. Denne Vedtægt skulde foruden at fastsætte Hjemmets Opgave i Hovedtrækkene tillige indeholde Bestemmelser angaaende Bestyrelsens Funktionstid og Tiden for dens Valg. Hvis Byraadet ikke ønskede et helt nyt Udvalg til at fremkomme med Forslag til Vedtægten, vilde han foreslaa, at det hidtidige Udvalg udarbejdede Forslaget. Det gamle Udvalg havde langt bedre Betingelser for at udarbejde Vedtægten end helt nye Folk.

Nørgaard oplyste, at Udvalget ansaa det for heldigst, at den ny Bestyrelse kom med til at organisere Hjemmet. Hvis man vedtog det af ham ved sidste Behandling stillede Forslag, vilde Bestyrelsen for øvrigt aldeles ikke komme til at bestaa af helt nye Folk, og der var intet i Vejen for, at Bestyrelsen og Byggeudvalget kunde samarbejde. Han maatte vedblivende

anse det for rigtigst, at den endelige Bestyrelse blev valgt nu, og skulde derfor atter foreslaa, at Bestyrelsen kom til at bestaa af Borgmesteren som Formand, Formanden for Fattigudvalget Hr. Magnus Nielsen, Medlem af Værgeraadet Hr. Jul. Andersen, Grosserer Værum som Repræsentant for Bidragyderne og endelig Fru Sabroe.

Formanden maatte ligeledes anse det for heldigst, at Bestyrelsen snarest blev valgt, særlig af Hensyn til Forstandervalget. Han vilde foreslaa, at Bestyrelsen blev valgt paa 4 Aar.

Jakob Jensen henstillede, at der foreløbig kun blev taget Bestemmelse om Bestyrelsens Størrelse, og at Udvalget fremkom med Forslag til en Vedtægt.

Simonsen gjorde gældende, at der, selv om Byraadet vedtog hans Forslag, intet var i Vejen for, at den endelige Bestyrelse kom med til at vælge Forstander, og at den endelige Bestyrelse, om den end ikke helt kom til at bestaa af ny Mænd, dog ikke straks kunde sidde inde med en saadan Erfaring, at den kunde fremskaffe en Vedtægt, der kunde løse alle Krav. Det vilde tillige være upraktisk og uheldigt at vælge en Bestyrelse, før dens Funktionstid og Virkemaade var fastslaaet.

Formanden mente ikke, Forstandervalget kunde opsættes ret længe. Forhaabentlig fik man en Mand, der var hjemme i et Børnehjems Virkemaade, og som altsaa kunde samarbejde med Bestyrelsen angaaende Vedtægtens Affattelse.

Sabroe var nærmest stemt for, at Byraadet skulde bemyndige det hidtidige Udvalg til at fortsætte endnu et Aar. Naar Hjemmet saa havde gaaet et Aar, kunde der vælges ny Bestyrelse. Udvalget skulde saa komme med Forslag til et Reglement og derefter med Indstilling om Antagelse af en Forstander. En saadan Ordning vilde falde godt i Traad med de forskellige Udtalelser.

Nørgaard vilde som Medlem af Udvalget protestere imod den af Hr. Sabroe foreslaaede Ordning. Udvalget vilde som den første Bestyrelse faa et ikke ringe Arbejde og følte sig næppe kaldet til at tage den store Opgave op at sætte Hjemmets Virksomhed i System. Han turde for sit Vedkommende i alt Fald ikke paatage sig dette Arbejde. Udvalget ansaa det tilmed for bedst, at de, der virkelig skulde lede Hjemmet, kom med fra Begyndelsen af; men derfor kunde Udvalget og den ny Bestyrelse godt hjælpes ad angaaende Indstilling om Vedtægten og Forstandervalget.

Jakob Jensen forekom det, at Udvalget godt kunde foretage Indstilling angaaende Valget af Bestyrer. Han kunde ikke gaa med til nu at vælge en Bestyrelse, der skulde fungere i 4

Aar. Da sidste Byraad gik af, blev der valgt Medlemmer til Amtsskoleraadet, og disse skulde saa sidde i flere Aar som en fast Stab, der var et Udtryk for Byraadets tidligere Majoritet. Næste Valg vilde sikkert bringe betydelig Forandring i Byraadets Sammensætning, saa derfor vilde det være absolut forkert nu at vælge Mænd til en Bestyrelse, der skulde virke i 4 Aar. Tillige vilde det være fuldstændig forkert at knytte Fattigvæsenet til Hjemmet; man maatte i Stedet for Fattigudvalgets Formand meget hellere vælge en Lærer, da Hjemmet fik mere at gøre med Skolen end med Fattigvæsenet. Dette skulde dog ikke være sagt, fordi han havde noget at udsætte paa Medlemmerne af Fattigudvalget, men fordi han fandt det mest formaalstjenligt at vælge en Lærer, som den der havde med Opdragelse at gøre, ind i Bestyrelsen. Nu kunde han derfor kun gaa med til at bestemme Bestyrelsens Størrelse.

Sabroe fandt det heldigst, at Bestyrelsen kom til at bestaa af saa mange Medlemmer, at hvert for Kontrollens Skyld kunde have sin Uge som jourhavende. Iøvrigt delte hans Hr. Jakob Jensens Anskuelse og vilde i Tilslutning dertil tilraade, at begge Værgeraad blev repræsenteret i Bestyrelsen. Han skulde i saa Henseende pege paa de Herrer I. C. Petersen og Simonsen, der begge var i Værgeraadene og begge var dygtige Mænd, som var kendte med de Forhold, hvorunder der skulde arbejdes. Da de Børn, der i Tidens Løb skulde optages paa Hjemmet, væsentligst udgik fra den fattige Del af Befolkningen, vilde han finde det rigtigst, at den store Del af Bestyrelsen udgik fra den almindelige Vælgerklassens Repræsentanter.

Mikael Johansen var taknemlig, fordi Hr. Jakob Jensen havde lagt Kortene paa Bordet; men han syntes ikke, der burde blandes Politik ind i denne Sag, og vilde fastslaa, at skulde der tages politiske Hensyn, vilde det ikke gøre Sagen bedre. De frivillige Bidrag, der var givet med rund Haand, var dog hovedsagelig kommet fra de bedrestillede. Skønt han skulde indrømme, at han for Arbejdets Skyld hellere saa en lille end en stor Bestyrelse, skulde han dog ikke have noget imod at følge Hr. Sabroes Forslag om at udvide Bestyrelsen med de af Hr. Sabroe foreslaaede to Mænd.

Nørgaard kunde godt gaa med til en Bestyrelse paa 7 Medlemmer, altsaa de af ham foreslaaede fem plus de Herrer Simonsen og I. C. Petersen. Funktionstiden burde være 4 Aar.

Jakob Jensen hævdede, at der kun forelaa Indstilling om Bestyrelsens Størrelse og ikke om Valg af dens Medlemmer. Skulde der alligevel foretages Valg, maatte han i Henhold til

Forretningsordenen paa fem Medlemmers Vegne forlange Sagen udsat.

Formanden saa intet til Hinder for, at man nu kun vedtog Bestyrelsens Størrelse og saa valgte Medlemmerne i næste Møde.

Jakob Jensen syntes, at 7 Bestyrelsesmedlemmer var for mange.

Nørgaard ansaa det for heldigst, at Vedtagelsen om Bestyrelsens Størrelse og Valget af Medlemmer fulgtes ad. Skulde det ene udsættes, burde det andet ogsaa udsættes.

Sabroe gjorde opmærksom paa, at hans Forslag gik ud paa at supplere Udvalget med de Herrer I. C. Petersen og Simonsen, og paa at det saaledes udvidede Udvalg skulde fungere som Bestyrelse et Aar.

Jakob Jensen var mest stemt for, at Bestyrelsens Størrelse blev bestemt før dens Funktionstid.

Nørgaard syntes, at begge Spørgsmaal hørte nøje sammen. Kunde man ikke nu blive enig om at afgøre dem begge, maatte han forlange Sagen udsat.

Sagen udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 18. juni 1908 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 100-1908)

Indstilling fra Udvalget for Opførelse af Christian den Niendes Børnehjem angaaende Valg af Bestyrelse for Hjemmet.

Formanden meddelte, at Indstillingen gik ud paa at vælge 7 Bestyrelsesmedlemmer, 4 indenfor og 3 udenfor Byraadet, og paa at sætte Bestyrelsens Funktionstid til 2 Aar. De syv, som Udvalget vilde foreslaa, var Formanden, Julius Andersen, Magnus Nielsen, Simonsen, Grosserer Værum, Fru Sabroe og Lærerinde Fru Kragh.

Sabroe kunde anbefale Indstillingen, men maatte samtidig gøre opmærksom paa, at det for Hr. Jul. Andersen og ham var en Forudsætning, at Hjemmets Bestyrer blev valgt af Byraadet efter Bestyrelsens Indstilling, og at Vedtægten maatte approberes af Byraadet.

Müller maatte tilstaa, at Listen over de foreslaaede Bestyrelsesmedlemmer havde

forbavset ham. Da Sagen sidst var fremme, blev der peget paa, at begge Værgeraad burde være repræsenteret i Bestyrelsen, og at der i denne tillige burde sidde en Lærer. Der blev endog foreslaaet to Værgeraadsmedlemmer, men det ene af disse, Hr. J. C. Petersen, var nu skudt ud til Fordel for Fru Kragh. Om Fru Kragh kunde der kun siges alt godt og hæderligt, men han vilde dog gerne vide, hvad Fru Kragh skulde repræsentere, for at hun skulde repræsentere den pædagogiske Sagkundskab, maatte han protestere imod. Fruen, der havde taget sin Afsked for Svaghed, havde ikke i nogen Maade arbejdet uden for Skolen paa Børnenes Omraade, og hun vilde aldeles sikkert ikke være blevet udpeget, hvis Lærerraadet var blevet spurgt. Det Kompromis, der her var indgaaet, delte ikke Sol og Vind lige til begge Sider, idet en Repræsentant for den højstbeskattede Vælgerklasse blev skudt til Side.

Nørgaard gjorde gældende, at det ikke var Meningen, at Fru Kragh skulde repræsentere den pædagogiske Sagkundskab. Man havde foreslaaet Fruen, fordi man mente det bedst at vælge 4 Bestyrelsesmedlemmer indenfor og 3 udenfor Byraadet, og fordi man ansaa det for heldigst, at der kom 2 Damer i Bestyrelsen, naar denne kom til at bestaa af 7 Medlemmer. Da Fruen desuden havde været Lærerinde, mente man ved at foreslaa hende tillige i nogen Grad at imødekomme Ønsket om at faa en Lærer i Bestyrelsen, skønt Udvalget ikke kunde anerkende Nødvendigheden af at vælge en Lærer, da Forstanderen vel blev en Pædagog. Der kunde altsaa kun vælges een af de Herrer J. C. Petersen og Simonsen, saa der havde aldeles ikke været Tale om at vrage nogen. Til Hr. Sabroe maatte han sige, at den Forudsætning, at Byraadet skulde udpege Forstanderen, aldeles ikke var blevet nævnt. Hvis Hjemmet skulde kunne opnaa Statstilskud, maatte det absolut være en selvejende Institution, og i saa Tilfælde maatte Byraadet ikke tage noget af dette Præg bort ved at vælge Forstanderen.

Sabroe hævdede, at den fremherskende Mening i Rigsdagen var, at Mangleerne ved Børnehjemmene skyldtes det private Initiativ. Hvis man derfor skulde gøre sig Haab om at faa Statstilskud til Hjemmet, maatte dettes Drift være i Kommunens Haand. Den Mulighed, at man angaaende Tilskud til Hjemmet kunde naa en lignende Ordning som ved Tilskud til Alderdomsunderstøttelse, var ikke udelukket. Han maatte allerede nu gøre opmærksom paa, at han og hans Hustru agtede at søge Forstanderpladsen, og han maatte gøre gældende, at det, det først og fremmest kom an paa, var at faa en Kvinde, der kunde være Børnene i Moders Sted. Efter hans Mening kunde enhver, der forstod sig paa Børn, overtage Forstanderpladsen, og denne burde besættes af Borgernes valgte

Repræsentanter, da Valget af Forstander var lige saa vigtigt som mange af de Valg, der blev truffet af Byraadet. Han kunde ikke forstaa, at Hr. Müller vilde bruge saadanne Udtryk om Fru Kragh, og det skulde ikke undre ham, om Fruen efter dem trak sig tilbage. Fru Kragh var en af de Lærerinder, der havde forstaaet at haandhæve Disciplinen uden at prygle, idet hun forstod at gøre sig elsket af Børnene, og hun var desuden Kvinde og Moder. Det var meget muligt, at Lærerraadet ikke vilde have valgt Fru Kragh, men det skulde da ogsaa siges, at det Valg, Lærerraadet havde foretaget af en anden Kvinde til et andet Hverv, ikke var saaledes, at man fuldt ud fattede Tillid til Lærerraadets Valg. Hvis Fru Kragh trak sig tilbage, vilde Fru Sabroe, ogsaa gaa.

Müller vilde bede bemærket, at han ikke i mindste Maade havde udtalt sig nedsættende om Fru Kragh. Han havde kun protesteret, hvis Fruen skulde repræsentere den pædagogiske Sagkundskab, og han maatte bestemt hævde, at der var mange Lærerinder i praktisk Tjeneste, som havde lige saa stor Kærlighed til Børnene og Erfaring som Fru Kragh. Blandt Kommunens ca. 70 Lærerinder, kunde man ikke finde en eneste, der skaffede sig Disciplin ved Prygl.

Jakob Jensen vilde have fundet det heldigst, om Bestyrelsesvalget var blevet afgjort for lukkede Døre, saaledes som Sædvane var ved den Slags Valg. Han kunde tiltræde Indstillingen og glædede sig over, at Bestyrelsens Funktionstid var foreslaaet til 2 Aar, altsaa af samme Varighed som de nu 3 aarige Udvalg vilde blive. Naar der taltes om, at Forstanderen skulde have pædagogisk Indsigt, skulde han gerne indrømme, at dette vilde være i høj Grad heldigt; men han maatte dog hævde, at selv om der var mange Lærere med stor pædagogisk Indsigt, saa var der dog adskillige Lærere, der kun havde meget lidt pædagogisk Indsigt, og at de Lærere, som bankede sig til Disciplin, ikke var gode Pædagoger. Begrebet var altsaa elastisk. Hr. Nørgaard maatte sikkert have glemt det livlige Møde, Byraadet havde for lukkede Døre, om hvorledes Børnehjemmet skulde ledes. Der var da meget divergerende Meninger, og Taleren havde været meget imod den Form, det hele kom under. Det var nødvendigt at faa et Hjem, der baade kunde tjene som Børnehjem og som Optagelseshjem, og vedkommende Udvalg var paa det rene med, at der maatte skaffes en saadan Institution, men han havde holdt paa, at dette Hjem skulde sortere under Byraadet, og det var lykkedes ham at faa en Vedtagelse, der gik i den Retning. Denne Vedtagelse maatte han bede om at faa respekteret, saaledes at Hjemmets Bestyrer blev valgt af Byraadet.

Nørgaard erindrede meget godt det omtalte Møde, hvori det var blevet vedtaget, at Bestyrelsen skulde vælges af Byraadet, men at Hjemmet iøvrigt skulde være en selvejende Institution, hvilket sidste endog ofte var blevet støttet af Hr Sabroe. Paa denne Basis var Indsamlingen da ogsaa blevet foretaget. Naar Hr. Sabroe nu meddelte, at han og hans Frue agtede at søge Forstanderpladsen, var man vist kommet noget ud paa gyngende Grund, og det vilde maaske saa være rigtigst at henvise yderlig Forhandling til det lukkede Møde.

Jakob Jensen maatte gøre sine Partifæller opmærksom paa, at han havde haft Ret, da han sagde dem, at de ved at gaa ind paa det Forslag, der i sin Tid var blevet stillet, lavede det saaledes, at Hr. Nørgaard nok skulde komme om ved Socialdemokraternes Dør.

Sabroe havde aldrig udtalt noget Ønske om, at Hjemmet skulde blive en selvejende Institution. Selvfølgelig stod det klart for ham og hans Hustru, at de maatte vige deres Sæde, hvis de søgte Forstanderpladsen, og at Fru Sabroe maatte ud af Bestyrelsen, hvis de fik Pladsen. Maaske vilde det endog allerede nu være naturligt, at Fru Sabroes Navn blev ombyttet med et andet.

Nørgaard havde i Dag sagt det samme som den Gang, da Hjemmet blev vedtaget. Hvad Hr. Jakob Jensen kunde have at bebrejde sine Partifæller, maatte blive en Sag mellem dem og ham. Hr. Sabroe maatte vist huske fejl med Hensyn til sine Udtalelser om, hvorvidt Hjemmet skulde være selvejende eller ej; men maaske det var Forhanlingerne paa Tinge, der havde gjort, at Hr. Sabroe nu saa noget anderledes paa Sagen. I og for sig havde han intet imod at vælge Fru Sabroe, men Fruen maatte selvfølgelig trække sig tilbage, hvis Fruen og Hr. Sabroe søgte Pladsen.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 2. juli 1908 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 100-1908)

Valg af et Medlem af Bestyrelsen for Christian den Niendes Børnehjem i Stedet for fhv. Lærerinde Fru Kragh, der havde bedt sig fritaget for Hvervet.

Nørgaard kunde foreslaa Fru Apoteker Krarup, der havde vist overordentlig stor Interesse for Velgørenhed.

Mikael Johansen sluttede sig til Hr. Nørgaards Forslag og udtalte, at Fru Krarup var en rettænkende og human Dame, der havde gjort et stort Arbejde i Velgørenhedens Tjeneste.

Jakob Jensen vilde i Tilslutning til sine tidligere Udtalelse foreslaa Lærerinde Fru Glavind. Fra først havde han tænkt sig en Lærer valgt; men som Sagen nu stillede sig, kunde han godt give Tanken om at vælge to Kvinder ind i Bestyrelsen sin Tilslutning.

Müller skulde foreslaa Lærerinde Fru Høgsberg. Fru Høgsberg var baade . Moder og Lærerinde og havde særlig med Hensyn til fattige Børns Beklædning gjort et stort Arbejde i Velgørenhedens Tjeneste.

Jakob Jensen oplyste, at Fru Glavind var Lærerinde ved Borgerskolen i Finsensgade.

Fru Apoteker Krarup valgtes.

Uddrag fra byrådsmødet den 1. oktober 1908 - side 12

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 100-1908)

Fra Bestyrelsen for Christian den Niendes Børnehjem forelaa Skrivelse med Anmodning om Byraadets Samtykke til at Stillingen som Forstander ved Hjemmet opslaas ledig til Besættelse den 1. November d. A. med en aarlig Løn af 1200 Kr. stigende hvert 4. Aar med 200 Kr. indtil 1600 Kr. foruden Bolig, Forplejning, Brændsel, Belysning m. m.

Formanden forelagde Indstillingen.

Mikael Johansen spurgte, om Lønnen skulde være lige stor, enten Forstanderen havde stor eller lille Familie.

Formanden bekræftede dette.

Mikael Johansen fandt ikke denne Lønningsmaade fuldt retfærdig. Der burde fastsættes en bestemt Løn og saa et Beløb for hvert Barn, Forstanderen havde.

Mousten syntes, der manglede forskellige Forudsætninger for at opslaa Pladsen. Det var saaledes endnu ikke afgjort, hvem der skulde besætte Pladsen, ligesom der i Indstillingen heller intet stod, om Forstanderen skulde være gift eller ugift, eller om Hustruen skulde overtage Økonomien. Skulde Forstanderen være gift, syntes Lønnen vel lille, hvorfor han

kunde anbefale, at den blev sat 200 Kr. op.

Samuelson fandt, at Lønningen var meget for lille for saa ansvarsfuld en Gerning, og at der af den Grund vilde komme for faa kvalificerede Ansøgere.

Muller var enig med Hr. Moustén i, at Pladsen ikke var moden til Opslag, særlig da Pensionsforholdet ikke var omtalt, og man fik næppe nogen kvalificeret Mand til at søge saa daarlig lønnen en Plads. Det skulde være et mærkeligt Tilfælde, om man fik en ganske ung Mand, der egnede sig, og en ældre dygtig Mand fik man ikke til den Løn uden Tilbud om Pensionering.

Formanden ansaa det for vanskeligt at fastsætte en passende Løn for en saadan Stilling og at angive Arbejdet, særlig Hustruens, nærmere. Udvalget var endog begyndt med en lavere Løn, men var til sidst blevet enig om de 1200 Kr., som med fri Station svarede til en Løn af 3000 Kr. Med Hensyn til Pensionen kunde det bemærkes, at det ikke blev nogen egentlig kommunal Stilling, saa vedkommende kunde ikke indgaa under de almindelige Pensionsregler, og Pensionen maatte altsaa bero paa, hvorledes Sagen i det hele stillede sig. Da Sagen sidst blev behandlet, blev den kaldt umoden, og de forskellige Forhold var nu undersøgt. Selvfølgelig skulde Forstanderen ansættes af Byraadet, og det var nødvendigt at faa ham ansat nu paa de foreløbige Bestemmelser, saaledes at han kunde være medvirkende ved de endelige Bestemmelseres Affattelse.

Olesen kunde slutte sig til Indstillingen. Det var ikke noget egentlig Børnehjem, da Forstanderen ikke skulde sørge for Børnenes Undervisning, saa der skulde kun skaffes en alvorlig Mand med Forstand paa Børn. Den daglige Gerning vilde ikke blive anderledes end i ethvert godt Hjem, og Lønningen maatte derfor anses for meget passende.

Simonsen fremhævede, at Indstillingen fremkom efter moden Overvejelse, saa Udtalelser om at Sagen ikke var moden, og at Lønningen var for lille syntes udtalt helt i det blaa. For en Familie bestaaende af Mand, Hustru og tre ukonfirmerede Børn var Lønningen lavt regnet 3000 Kr. stigende til 3400 Kr., og en saadan Løn maatte kaldes forsvarlig, naar der toges Hensyn til Pladsen og til den Ekstrahjælp, der skulde ydes. Huslejen var regnet til 400 Kr., Vadsk og Brændsel til 150 og Belysning til 60 Kr. En saadan Familie vilde desuden sikkert holde Pige, og en saadan kunde ikke holdes for mindre end 300 Kr. Naar dertil kom 20 Kr. om Ugen for Forplejning, var man med Pengelønningen oppe paa 3150 Kr. Hvis Forstanderen kun havde eet eller to Børn, vilde Lønningen vel blive noget mindre, men det syntes dog uholdbart at fastsætte et Beløb for hvert Barn, for dette Beløb kunde let komme saa langt

ned, at Kommunen ikke vilde være tjent dermed, eller saa højt op, at Forstanderen kunde føle sig forurettet. For konfirmerede Børn tænkte Udvalget derimod Forplejningen ansat til 50 Øre om Dagen. Det skulde nok vise sig, at Forstanderen med den Løn var lige saa godt stillet som en Lærer, der havde tjent i 20-25 Aar. I Randers og Aalborg var Pengelønnen for lignende Pladser 800 Kr.; her var den dog 1200 Kr., og skulde man faa en særlig dygtig Mand, havde man jo Lov til at lægge til. Man kunde endelig være sikker paa, at Husmoderen ikke vilde faa mere Arbejde end i et privat Hjem, idet der foruden Forstanderen med Hustru skulde holdes Husmoder, Plejemoder, hvis der kom smaa Børn, og flere Piger.

Jul. Andersen skulde gerne indrømme, at Forstanderen ikke egentlig blev kommunal Funktionær, men var dog overbevist om, at de manglende Pensionsbestemmelser vilde komme til at spille en stor Rolle og holde kvalificerede Ansøgere tilbage, særlig hvis disse i Forvejen var pensionsberettigede. Det vilde derfor være ønskeligt, om Forstanderen kunde indgaa under de almindelige Pensionsbestemmelser.

Nørgaard kunde anbefale Forslaget. Han kunde forstaa Vanskelighederne ved Ordningen af den ny Stilling og mente, man skulde være varsom med fra Begyndelsen at faa Lønnen for højt op. Da man ikke vidste, hvad man fik, var der ingen Anledning til allerede nu at tage Pensionsspørgsmaalet op. Det kunde desuden godt tænkes, at der kom saa kvalificerede Ansøgere, at Byraadet kunde tænke paa at gaa videre; men paa den anden Side var det heller ikke umuligt, at de Folk, man fik, ikke tilkom mere end den nu foreslaaede Løn, som syntes at være en forstandig Mellemting.

Muller udtalte, at naar man var saa uheldig at være uenig med Hr. Simonsen, hvad jo undertiden kunde ske, saa var man efter Hr. Simonsens Udtalelser straks ude i det blaa. Ganske vist mente Hr. Simonsen det vel ikke, men han sagde det.

Formanden maatte bede Hr. Muller afholde sig fra Personligheder i Debatten.

Muller gjorde opmærksom paa, at det var Hr. Simonsen, der begyndte.

Formanden maatte bede Hr. Muller holde sig til Sagen, hvis han vilde beholde Ordet.

Muller mente, man maatte have Lov at forsvare sig, naar man blev angrebet.

Formanden maatte bede Hr. Muller undlade at kritisere Formandens Afgørelser.

Muller havde ikke sagt, at selve Forslaget var umodent, men Betingelserne for

Forstanderen. Det forekom ham at være lovlig højt, naar man satte Lønnen svarende til 3000 Kr. Selv om Hustruen blev fri for Kokkepige-, Stuepige- og Barnepigegerningen, saa vilde hendes Gerning som Opdrager dog ikke kunne vurderes højt nok, for selv om de skolepligtige Børn blev sendt i Skole, var Sagen ikke endt dermed, da de de øvrige 18-19 Timer skulde være i Hjemmet, og der blev det Hustruen, der kom til at bære Ansvaret for Opdragelsen. Naar Forstanderen og hans Hustru skulde gaa ind til Gerningen med Lyst, maatte de vide sig sikre, ogsaa naar de engang maatte nedlægge Arbejdet af en dem utilregnelig Aarsag. Pensionsspørgsmaalet vilde derfor komme til at spille en stor Rolle og maatte løses, hvis man vilde sikre sig en saadan Kraft, at der var Garanti for, at Hjemmet blev ledet forsvarligt. Han ønskede oplyst, hvor stor Lejligheden var.

Mousten var forbavset over, at privat Pigehold skulde regnes med, og troede ikke, at en Familie med den Løn vilde bruge 12-1300 Kr. til Opholdet. Dersom Forstanderen skulde sikre sig en Pension paa 1500 Kr. gennem Statsanstalten for Livsforsikring, vilde det koste 250 Kr. om Aaret, og det vilde være et betydeligt Fradrag i Lønnen.

Samuelson kunde ikke faa Lønnen op til 3000 Kr. og troede, at Hr. Simonsen havde regnet noget for højt. Man maatte dog betænke, at der krævedes to Menneskers fulde Arbejde, og at den lave Løn vilde gøre det vanskeligt at skaffe dygtige Kræfter. I Stedet for at sammenligne med Randers og Aalborg skulde man have sammenlignet med Nærumgaard.

Jakob Jensen skulde finde sig i, at der ikke forelaa Forslag til Instruks for Forstanderen, inden Pladsen blev opslaaet, skønt der var udtalt Ønske derom, da Sagen sidst blev behandlet. Naar Tilbudene kom frem, kunde man tage en af de kvalificerede Ansøgere, der havde flest Børn, derved blev Lønnen forhøjet. Det var et Spørgsmaal, om Forstanderlønnen paa Nærumgaard var bedre end her foreslaaet.

Magnus Nielsen troede ikke, at de store Forhold paa Nærumgaard kunde lægges til Grundlag. Forslaget var saa vel gennemtænkt som mulig i Øjeblikket, og det var utvivlsomt, at der for Forstanderens Bolig, Føde o. s. v. vilde medgaa 1800 Kr. Vanskeligheden laa i, at det ikke var klart, om Hjemmet skulde være et Børnehjem eller et Optagelseshjem. Foreløbig blev det vel nok det sidste, men gik sandsynligvis i Tiden over til at blive det første. Udvalget tænkte sig, at man endnu maatte nøjes med en foreløbig Instruks, saaledes at Forstanderen kunde komme med til Indretningen og Ordningen af det hele. Forstanderen skulde ikke have nogen privat Pige, da det var Meningen, at hun skulde være behjælpelig med Børnene. Lejligheden bestod af 4 Værelser og var altsaa ikke for højt sat til 400 Kr.

Mikael Johansen fandt en Løn paa 3000 Kr. stigende til 3400 Kr. meget passende, men syntes, at der maatte fastsættes en Skala, da det ikke var lige meget, enten Familien var stor eller lille. 4 Værelser var ikke nok, hvis Forstanderen havde mange Børn. Man kunde godt overlade Fastsættelsen af Skalaen til Udvalget.

Magnus Nielsen havde tidligere haft samme Anskuelse som Hr. Mikael Johansen, men var nu kommet til den Overbevisning, at Lønnen burde være ens, enten Forstanderens Familie var stor eller lille. Det kunde ellers se ud, som om det var en Forbrydelse at have Børn, og en velkvalificeret Mand kunde blive tilsidesat for en, der kun havde et Barn.

Simonsen mente, at Hr. Mikael Johansens Forslag var uigennemførligt. Hvis man skulde ind paa en saadan Lønningsmaade, maatte der hellere sættes en fast Pengeløn, der afgrænsedes opad eller nedad, men dertil syntes der ikke at være nogen Grund. Han maatte protestere imod, at der skulde være regnet galt ved at sætte den samlede Løn til 3000 Kr., og mod at en saadan Familie nøjedes med mindre end 1300 Kr. til Opholdet.

Mousten kunde med Hr. Nørgaards Motivering, om at se hvorledes Forholdet udviklede sig, godt tiltræde Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 8. oktober 1908 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 100-1908)

Valg af et Medlem til Børnehjemmets Bestyrelse i Stedet for Fru Sabroe, der var flyttet fra Byen.

Udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 15. oktober 1908 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 100-1908)

Til Medlem af Bestyrelsen for "Christian den Niendes Børnehjem" valgtes Lærerinde Fru

(J. Nr. 100-1908)

Indstilling fra Bestyrelsen for Christian den Niendes Børnehjem til Ansættelse af en Forstander.

Formanden meddelte at Bestyrelsen indstillede Lærer Jensen, Aarhus, som Nr. 1, Lærer Wilhelmsen, Bjerre Børnehjem, som Nr. 2 og Assistent J. Jensen Thor, Aarhus, som Nr. 3. Lærer Jensen var en ret gammel Lærer, og Bestyrelsen havde ment det heldigst at stille ham, som han nu havde det med Hensyn til Pension. Det af Hr. Müller ved sidste Behandling af Sagen stillede Forslag angaaende Forstanderen og hans Pensionering vilde næppe blive let, at gennemføre, og det rigtigste vilde da ogsaa være at lade Hjemmet overtage Pensionsforpligtelsen, ganske vist med den Forvisning, at Byen kom til at betale Pensionen.

Jakob Jensen syntes ikke om den Form, Sagen havde faaet. Sidst talte man om at faa Pensionsforholdene ordnet saa tilfredsstillende, at Mænd i lignende Stilling som Hr. Jensen kunde være tjent med at søgø Posten, for saa derefter at faa Pladsen opslaaet paany. Maaske vilde der saa komme Ansøgere, der var lige saa kvalificerede som Hr. Jensen, hvem Taleren iøvrigt gerne saa ansat. Han skulde derfor henstille til Bestyrelsen at tage Sagen tilbage og opslaa Pladsen med Pension. Dog kunde der tillige i Opslaget siges, at hvis der blev antaget en Mand, der i Forvejen stod med Anciennitet i Kommunens Tjeneste, vilde der intet være i Vejen for at lade de erhvervede Rettigheder med Hensyn til Pension følge med Bestillingen. Ved en saadan Fremgangsmaade vilde baade Byraad og Bestyrelse staa sig bedst udadtil. .

Formanden kunde godt indse, at denne Fremgangsmaade i mange Retninger vilde være behagelig, men Tiden var fremskreden, og Bestyrelsen var saa vel stemt for Hr. Jensen, at man dog nok stod sig bedst ved at følge den af Bestyrelsen foreslaaede Vej. Det vilde desuden være vanskeligt i Opslaget at oplyse om, at de Ansøgere, der i Forvejen var pensionsberettiget, vilde blive stillet anderledes end de andre, ligesom det ogsaa vilde være ret hensynsløst at indkalde en Mængde Ansøgere, naar man dog forud var temmelig

paa det rene med, hvem man vilde have.

Simonsen hørte, til Dels paa Grund af de uregelmæssige Pensionsforhold, ikke til Bestyrelsens Flertal. Hr. Jensen var vist en meget dygtig Mand, men hans mange Forbehold vedrørende Pensionen gav dog Anledning til Betænkelighed. Selvfølgelig kunde man godt forstaa, at Hr. Jensen stillede sine Betingelser, naar man henvendte sig til ham, men det vilde dog ikke være uberettiget, om der rejstes Kritik mod Overenskomsten mellem Bestyrelsen og Hr. Jensen. Ansatte man derimod en af de andre indstillede, var man ude over Spørgsmaalet, og Pensionsforholdet vilde udvikle sig paa naturlig Maade. Nr. 2, Lærer Wilhelmsen, var en fortræffelig Mand, mod hvem der kun indvendtes, at han var for ung, og Assistent Thor kunde man ogsaa godt være tjent med.

Jakob Jensen maatte i Anledning af Formandens Bemærkning om, at Tiden var fremskreden, gøre opmærksom paa, at Bestyrelsen før Sommerferien fik Anmodning om at komme med Forslag til et Reglement for Forstanderen, saa Løn-, og Pensionsforhold kunde nok have været ordnet.

Nørgaard kunde godt se, at der kunde rejses Indvendinger mod Bestyrelsens Forslag, men da Hr. Jakob Jensens Forslag ogsaa var haltende, og da der syntes at være Enighed om, at Lærer Jensen var en fortræffelig Mand, maatte man dog vist kunne enes om at antage ham. Hr. Wilhelmsen var vel særdeles godt anbefalet, men baade han og hans Kone var for unge, og Assistent Thor kunde Taleren ikke stemme for. Ved at opslaa Pladsen paa ny, vilde de gamle Vanskeligheder sikkert opstaa igen sammen med en Bunke ny.

Samuelson kunde anbefale Hr. Jakob Jensens Forslag. Forholdene vilde blive helt anderledes, naar Pladsen blev opslaaet med Pension, og Tidsfristen behøvede ikke at være ret lang, ligesom ogsaa de gamle Ansøgninger kunde vedblive at gælde. Han syntes ikke, man kunde være det foreslaaede Pensionsreglement, der kun gjaldt for Hr. Jensen, bekendt.

Formanden vilde være meget ked af, om der skulde komme Misstemning mod Ansættelsesmaaden og kunde derfor gaa med til at forelægge Sagen paa ny for Bestyrelsen.

Jul. Andersen fraraadede at sende Sagen tilbage til Bestyrelsen, da Byraadet kunde tage Beslutning om at opslaa Pladsen igen. Han tvivlede ikke om, at Hr. Jensen blev ansat, men man vilde komme ind under bedre Former ved at opslaa Pladsen. Hr. Jensen havde

aldeles ikke benyttet Forholdene til at skrue sine Fordringer op, men kun forlangt det samme, som han havde.

Jakob Jensen kunde godt tænke sig andre Ansøgere, naar der blev peget paa Pensionen. Han vilde sætte Pris paa, om Formanden vilde tage Indstillingen tilbage uden Afstemning.

Nørgaard mente, at der i Opslaget kunde siges, at der vilde blive taget Hensyn til erhvervet Anciennitet.

Sagen udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 3. december 1908 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 100-1908)

Indstilling fra Bestyrelsen for "Christian den Niendes Børnehjem" angaaende Besættelsen af Forstanderpladsen.

Formanden meddelte, at Pladsen efter Byraadets Ønske var blevet opslaaet paa ny med en Tilføjelse angaaende Pensionen. Det ny Opslag havde dog ikke medført nogen Forandring i Indstillingen, som Bestyrelsen altsaa atter forelagde. Dog maatte det bemærkes, at Assistent Jensen Thor havde taget sin Ansøgning tilbage, saa der altsaa nu kan var indstillet to, nemlig Lærer Jensen, Aarhus og Lærer Wilhelmsen, Bjerre Børnehjem. At Lærer Jensen var sat først, var ikke tilfældigt, og Taleren kunde da ogsaa særlig anbefale at vælge Hr. Jensen.

Müller kunde medgive Hr. Jensen sin bedste Anbefaling. Hr. Jensen var en varmhjertet Mand, der forstod at tage praktisk paa Tingene.

Lærer N. P. Jensen valgtes paa de i Indstillingen anførte Vilkaar fra 1. Januar 1909 at regne.

Uddrag fra byrådsmødet den 18. marts 1909 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 100-1908)

Fra Bestyrelsen for Christian den Niendes Børnehjem forelaa følgende Forslag til Vedtægt for Hjemmet:

"Børnehjemmet, der er en selvejende Institution og har Ejendomsret til (Matr. Nr.) med derpaa værende Bygninger, har til Formaal at opfostre og opdrage saadanne Børn, som ellers maatte savne fornøden Pleje.

Naar Børnene efter deres Udskrivning af Skolen forlader Hjemmet, vil dette søge at vedligeholde Forbindelsen med dem og at tage sig af deres Anbringelse, indtil de er 18 Aar.

Hjemmet optager saavel Drengene som Piger. Børnene optages fra deres tidligste Alder; i Reglen optages intet Barn til Opdragelse, naar det er over 10 Aar.

Udelukkede fra Optagelse er Børn, som er abnorme, uhelbredelig syge, moralsk fordærvede eller befængte med smitsom Sygdom.

Børn, som er forsørgelsesberettigede i Aarhus Kommune, har fortrinsvis Adgang til Optagelse i Børnehjemmet.

Ved Optagelsen maa Børnene være forsynede med de nødvendige Klædningsstykker. Bestyrelsen kan dispensere fra denne Bestemmelse.

Hjemmet kan optage indtil 64 Børn. For hvert Barn, der anbringes, betales aarlig i Plejefølge 300 Kr. Betalingen erlægges kvartalsvis forud.

Den, som indmelder et Barn i Hjemmet, er uberettiget til Indgriben i dets Pleje og Opdragelse, saa længe det er anbragt der.

Bestyrelsen kan, naar den finder det nødvendigt, forlange en Erklæring fra Barnets Forældre om, at de fraskriver sig Forældremagten over Barnet og overdrager den til Bestyrelsen.

Uden Bestyrelsens Samtykke kan intet Barn udtages af Hjemmet.

Børnene undervises i de kommunale Borgerskoler i Aarhus. Uden for Skoletiden beskæftiges de i Hjemmet.

Opdragelsen af Børnene ledes, under Tilsyn af Bestyrelsen, af Forstanderen og hans Hustru. Til Driften af Hjemmet har de saa megen Medhjælp, som Bestyrelsen efter Samraad med dem anser for nødvendig. De antager selv Medhjælperne, som lønnes af

Hjemmets Kasse.

Bestyrelsen bestaar af 7 Medlemmer, valgte af Aarhus Byraad, 4 inden for Byraadet og 3 uden for dette. Bestyrelsen er valgt for et Tidsrum af 2 Aar.

Der føres Protokol over Forhandlingerne ved Bestyrelsens Møder.

Regnskabsaaet er fra 1. April til 31. Marts. Regnskabet revideres af en af Byraadet valgt Revisor; det fremsendes til Byraadet og decideres af dette."

Formanden skulde, idet han forelagde Udkastet, erindre om, at Byraadets første Standpunkt var, at Hjemmet helst skulde være et rent Børnehjem. Da man imidlertid mente, at der ogsaa var stor Trang til et Optagelseshjem, gik man snart over til Tanken om at oprette et kombineret Optagelses- og Børnehjem, men denne Tanke kunde dog næppe realiseres, idet foreløbig Anbringelse efter Ministeriets Bekendtgørelse af 1907 ikke maatte ske paa et Børnehjem. Da det at gøre Hjemmet til et rent Optagelseshjem var stridende imod den oprindelige Tanke og desuden vilde medføre, at Hjemmet kun kunde benyttes af eet Køn, ligesom Børnene i saa Tilfælde ej heller kunde søge Kommuneskolerne, var det altsaa nødvendigt at etablere Hjemmet som et rent Børnehjem. Følgelig maatte Fattigvæsenet bevare sit Optagelseshjem, hvad for Resten vist også hele Tiden havde været dets Mening. Forøvrigt var der nu Optagelseshjem flere Steder i Jylland, blandt andet i Aalborg, som man kunde benytte, og det kunde vel ogsaa tænkes, at man i ganske særlige Tilfælde kunde anbringe Børn midlertidigt paa Børnehjemmet. Den nu foreslaaede Vedtægt, som altsaa var udarbejdet paa Grundlag af, at Hjemmet skulde være et rent Børnehjem, indeholdt kun de tilgrundliggende Punkter, idet Bestyrelsen ansaa det for heldigst at vente med Udarbejdelsen af de mere detaillerede Bestemmelser til et senere Tidspunkt. Taleren oplæste dernæst Forslaget, hvortil han knyttede Bemærkninger om, at Aldersgrænsen, 10 Aar, for Optagelse paa Hjemmet var ansat i Lighed med de fleste Børnehjem, at Bestyrelsen ved at ansætte Plejepengene til 300 Kr. var gaaet ud fra, at der vilde blive betalt for hvert Barn enten af Opholdskommunen, Forsørgelseskommunen eller private, at Bestyrelsen ansaa det for ganske nødvendigt at have Bestemmelsen om Forældreretten, og at Bestyrelsens Funktionstid var sat til 2 Aar, uagtet Byraadet egentlig havde tænkt 4 Aar, fordi det formentlig vilde være rigtigt, at kun en Del af Medlemmerne afgik ad Gangen. Iøvrigt havde Bestyrelsen anset det for bedst at begynde med saa faa Bestemmelser som mulig.

Müller maatte, da Forslaget gik ud paa at gøre Christian den Niendes Børnehjem til et rent

Børnehjem, fremhæve, at et Optagelseshjem var ganske nødvendigt, og han vilde føle sig mest tiltalt af at faa et saadant Hjem, naar det ikke var underlagt Fattigvæsenet. Han havde ofte haft Lejlighed til at beklage, at Byen ikke havde et virkeligt selvstændigt Optagelseshjem, og maatte som Følge af det foreliggende Forslag fastholde Kravet om et saadant. Angaaende selve Forslaget udtalte han, at 64 Børn, 32 Drenge og 32 Piger, sikkert vilde være et meget stort Antal. Fra først var der kun Tale om at indrette Hjemmet til 40 Børn. Til 64 Børn vilde der kræves meget store Sovesale, idet der maatte regnes med 500 Kubikfod Rum til hvert Barn, ligesom der ogsaa skulde stor Plads til at beskæftige dette Antal udenfor Skoletiden. 300 Kr. vilde endvidere være en meget betydelig Plejeløn, saa der vilde næppe komme mange Børn, hvis da ikke det offentlige skulde betale, men det var maaske ogsaa nærmest Mening. Bestemmelsen om, at Børnene skulde være forsynet med de nødvendige Klæder, sagde ikke meget, da Erfaringen viste, at man som oftest var nødt til at tage den Slags Børn i Laser, og den Passus, der angik Forældreretten, vilde ej heller næppe faa større Betydning, da der formentlig forelaa adskillige Domme for, at private ikke kunde fraskrive sig Forældreretten; en anden Sag var det naturligvis, naar det var Værgeraadene, der anbragte Børnene. Med Hensyn til Bestemmelsen om, at Hjemmet skulde ledes af Forstanderen og hans Hustru, maatte han spørge, om Forstanderen skulde afskediges, hvis han blev Enkemand, eller om han skulde gifte sig igen. Ordene "og Hustru" burde gaa ud, ogsaa fordi det jo kunde tænkes, at Hustruen slet ikke egnede sig til Gerningen. Taleren ønskede endelig oplyst, hvem der skulde betale Hjemmets Drift, for selv om Hjemmet skulde blive fuldt optaget, kunde Plejepengene dog ikke overstige 19200 Kr., og den Sum kom man næppe langt med, og sluttelig ønskede han at vide, om der var draget Omsorg for, at Drenge og Piger kunde holdes adskilt.

Formanden var enig med Hr. Müller om Nødvendigheden af et Optagelseshjem, men mente dog, at man foreløbig kunde hjælpe sig med Fattigvæsenets, der dog meget godt kunde overgaa til et andet Udvalg, og Optagelseshjemmet i Aalborg. I de to store Sovesale var der Plads til 50 større Børn, og desuden vilde der blive Plads til 14 smaa Børn i en særlig Afdeling. Forøvrigt havde Sundhedskommissionen set paa Forholdene og intet fundet at erindre. 300 Kr. i Plejepenge var ganske vist et ret stort Beløb, men Summen skulde jo kritiseres af Ministeriet. Han ansaa Bestemmelsen om, at Børnene skulde møde med de nødvendige Klæder, for meget praktisk, idet man ved den havde Regres hos vedkommende Kommune. Bestemmelsen om Forældreretten var blevet nøje overvejet af Bestyrelsen, som ansaa den for at være af ikke ringe Betydning, og Bestemmelsen om, at

Hjemmet skulde ledes af Forstanderen og Hustru kunde næppe tænkes at volde Vanskeligheder. Udgifterne til Hjemmets første Drift tænktes afholdt af det Laan, der skulde optages; senere maatte Pengene skaffes paa anden Maade

Simonsen hævdede, at Forslaget var i Overensstemmelse med den oprindelige Tanke om at gøre Hjemmet til et rent Børnehjem. Skønt han glædede sig over, at Hjemmet blev et egentlig Børnehjem, fandt han det paa den anden Side kedeligt, at der ikke kunde forbindes noget i Retning af et Optagelses- eller lagttagelseshjem med det, da det vilde være særdeles ønskeligt at have en saadan Afdeling. Ligeledes vilde det være i høj Grad ønskeligt, om Kommunen kunde faa et Internat, hvor udskejende Børn kunde anbringes. I de sidste Dage havde man haft en Dreng siddende 14 Dage i Arresten, fordi der intet andet Sted var at anbringe ham. Et saadant Forhold var meget beklageligt, for der var ingen Tvivl om, at Arresten for Fremtiden ikke havde noget afskrækkende ved sig for denne Dreng. At indrette en Optagelsesstue for ganske enkelte Børn paa Børnehjemmet kunde vel imidlertid ikke være umuligt. Forslaget til Vedtægten kunde ganske vist være betydeligt mere udtømmende, men det maatte erindres, at Forstanderens Ansættelse uden noget som helst Reglement meget havde vanskeliggjort Arbejdet, idet Bestyrelsen derved ikke havde staaet saa frit, som ellers vilde have været Tilfældet. Forøvrigt vilde Vedtægtens Mangler næppe foreløbig faa Betydning, da den antagne Forstander sikkert var en ganske fortræffelig Mand. Netopfordidvar

Udsigt til, at Hjemmet ikke kunde bæresig, var

Plejepengene ansat til 300 Kr. Hvis Pengene til Driften ikke kom ind paa anden Maade, maatte Kommunen selvfølgelig betale, det havde hele Tiden været Forudsætningen. Derfor var det ogsaa fuldstændig intetsigende at kalde Hjemmet en selvejende Institution, og man kundeligesaavel

straks kalde det en kommunal Institution, hvis man ikke derved blev forhindret i at alfaadet prioriteret. Bestemmelsen om, at Hjemmet skulde ledes af Forstanderen og Hustru, kunde man sikkert godt bibeholde, da der i Overenskomsten med Forstanderen var Regler for, hvorledes der skulde gaas frem i Tilfælde af Dødsfald. Maaske var det tvivlsomt, om Hjemmet straks blev fuldt belagt, men den tiloversblevne Plads kunde jo saa anvendes til Optagelseshjem. I Løbet af faa Aar skulde hver Plads forøvrigt nok blive optaget.

Jakob Jensen glædede sig over at se, at Hjemmet kunde styres efter saa lille en Vedtægt,

idet han erindrede, at der efter Formandens Mening skulde en saa vidtløftig Vedtægt til, at Bestyrelsen ikke kunde udarbejde den uden Forstanderens Hjælp. Forhaabentlig kunde Vedtægten vel senere yderlig udformes og ændres, selv om det ikke stod i den. Naar det nu blev fastslaaet, at Hjemmet kun skulde være et Børnehjem, maatte det staa klart for alle, at Kommunen hurtigst muligt maatte indrette et Optagelseshjem, da det ikke kunde blive ved at gaa som hidtil, at Børn under visse Omstændigheder maatte anbringes i Arresten, hvad absolut virkede forhærdende paa dem. Den Form for Optagelseshjem, som man nu havde, var næppe fuldt ud heldig, idet Børnene der ikke havde noget at bestille uden for Skoletiden, og fordærvede Børn der var sammen med gode Børn. Han forstod ikke rigtigt, hvorledes man kunde tænke sig Plejepengene sat til 300 Kr., hvis da Hjemmet ikke udelukkende var baseret paa de Børn, som Værgeraadene sendte, for med den Pris var det udelukket, at fattige Folk kunde indmelde Børn i Hjemmet. Hvis der ikke i Overenskomsten med Forstanderen var udtømmende Regler for, hvorledes der skulde forholdes, hvis Forstanderens Hustru døde, kunde der til Bestemmelsen om, at Hjemmet skulde ledes af Forstanderen og Hustru tilføjes: "for saa vidt han er gift". Bestemmelsen om Forældreretten var betydningsløs.

Nørgaard kunde tænke sig, at Vedtægten var blevet saa kort, netop fordi Bestyrelsen havde haft kyndig Hjælp ved dens Udarbejdelse. Ligesom Hr. Simonsen maatte han beklage, at Hjemmet ikke ogsaa kunde bruges som Optagelseshjem, men han kunde ikke give Hr. Simonsen Ret i, at Hjemmet fra først af var tænkt som et rent Børnehjem, idet man hele Liden havde anset det for bedst at skabe et kombineret Børne- og Optagelseshjem. Han maatte derfor anse det for meget heldigt, om man under en eller anden Form kunde faa etableret noget af et Optagelseshjem sammen med Børnehjemmet. Ved Siden af dette vilde der desuden være Brug for et lille Internat for de forholdsvis faa mere vanartede Børn. Plejepengene var sikkert vel højtansat med 300 Kr.; det vilde være smukke, naar de paagældende selv kunde betale, men dersom Betalingen var for høj, kunde mindre bemidlede ikke benytte Hjemmet. Idet han anbefalede at forsøge, om Hjemmet ikke under en eller anden Form delvis kunde benyttes som Optagelseshjem, spurgte han, om det ikke var Meningen at have forskellige Satser for Plejepenge for større og mindre Børn.

Müller bekræftede, at Kommunen fremdeles i høj Grad trængte til et Internat. Den af Hr. Simonsen omtalte Dreng var blevet holdt saa længe i Arresten, fordi Undersøgelsen stod paa i ca. 14 Dage, og fordi man var nødt til i den Tid at sikre sig Drengens Tilstedeværelse. Da Undersøgelsen var endt, blev Drengen straks anbragt i et Optagelseshjem. Han kunde

ikke indse, hvorledes Udarbejdelsen af Vedtægten kunde vanskeliggøres derved, at Forstanderen i Forvejen var ansat. Det var ganske rigtigt, at Børnene paa Fattigvæsenets Optagelseshjem ikke blev beskæftiget uden for Skoletiden, og i denne Forbindelse skulde det siges, uden dermed at rette Sigtelse mod nogen, at man maatte være overordentlig nøjeregnende med, hvem man ansatte til at styre et saadant Hjem. Fattigvæsenets Optagelseshjem antog sig Børnene i Flæng, baade vanartede og gode Børn, uagtet Erfaringen lærte, at det var uheldigt at

blandedisse to Kategorier af Børn sammen i længere Tid. Hvis der derfor blev Tale om i nogen Grad ogsaa at benytte det nye Børnehjem som

Optagelseshjem, maatte det meget fraraades at sende vildfarende Børntil det. Paa "Kristelig Forenings" Optagelseshjem var Plejepengene kun 180 Kr. og paa Bøgildgaard 160, saa Ministeriet vilde sikkert gøre Indvending mod at sætte Plejepengene her til 300 Kr. Han tilraadede at lade Hjemmet træde i Virksomhed saa snart som muligt, da der var stor Trang til det.

Olesen fandt Vedtægterne meget tiltalende og troede ikke, Plejepengene var ansat meget forkert, eftersom alle Landets Plejehjem stadig forhøjede deres Pleje penge. Fattigvæsenet fik 1 Kr. pr. Dag for 1 Barn af de Kommuner, der havde Børn paa Hjemmet. Det kunde være meget rigtigt at skille Optagelseshjemmet fra Fattigvæsenet, som hellere end gerne vilde være fri for det, men Bekostningen derved vilde ikke blive ganske ringe. Han troede ikke, at Forholdene paa Fattigvæsenets Optagelseshjem var saa gale, som det blev omtalt, og der fandtes ikke ret mange vanartede Børn, da man snarest muligt sørgede for at faa saadanne fjernet. Den største Del af Børnene kom fra Hjem, hvor de blev vanrøgtet. Lederen var ganske vist ikke pædagogisk uddannet, men var dog meget pligt opfyldende og omsorgsfuld, og der var ikke indløbet nogen Meddelelse til Fattigudvalget om Uregelmæssigheder. Børnene havde det der som i et almindeligt tarveligt Hjem, de fik en god Forplejning, blev holdt til at passe deres Skole og fik ikke Lov til at løbe ude. Han ønskede oplyst, om man kunde faa Børnehjemmet statsanerkendt, hvad der vel vilde have nogen Betydning, hvis det blev kombineret med et Optagelseshjem.

Filtenborg hævdede, at det fra først af havde været Meningen, at Hjemmet kun skulde være Optagelseshjem, og at Indsamlingen var blevet foretaget paa denne Basis. Senere talte Byraadet om ogsaa undtagelsesvis at benytte det som Børnehjem, men at lade det blive et rent Børnehjem var at give det en hel anden Opgave, end man tænkte sig fra Begyndelsen,

saa det vilde være meget kedeligt, om det slet ikke kunde benyttes til midlertidig Anbringelse. Det blev maaske nok Kommunen, der kom til at betale Hjemmets Underskud, men det kunde dog meget godt tænkes, at en saa smuk Institution vilde blive støttet af private.

Simonsen troede ikke, at den ofte omtalte Dreng blev fri straks efter Undersøgelsens Afslutning, men selv om saa var, burde intet Barn anbringes i en Arrest. Han maatte vedblivende fastholde, at det vilde have været rigtigst at udarbejde Vedtægten, før Forstanderen blev ansat. Han anbefalede at sætte Plejepengene til 300 Kr. og haabede, at der blev indsat en Bestemmelse om, at Vedtægten til enhver Tid kunde forandres.

Formanden maatte tage Afstand fra Hr. Filtenborgs Udtalelse om, at Hjemmet fra først var tænkt som et rent Optagelseshjem. Maaske var det ikke ganske udelukket ogsaa i nogen Grad at benytte Hjemmet til midlertid Anbringelse, men i saa Fald skulde Optagelsesafdelingen helt afsondres fra Børnehjemmet, og Byggeforetagender vilde altsaa blive nødvendig. Der var intet i Vejen for at indføre forskellige Satser for Plejepenget, men den Sag kunde vel forøvrigt bedst ordnes ved en Tilføjelse om, at Bestyrelsen kunde dispensere fra den paagældende Bestemmelse. Naar Vedtægten ikke indeholdt nogen Bestemmelse om, at den ikke kunde forandres, laa det i Sagens Natur, at der til enhver Tid kunde foretages Ændringer. Han antog, at Bestyrelsen, hvis man vedtog det foreliggende Udkast, vilde tage Hensyn til de faldne Udtalelser.

Udkastet vedtoges, dog saaledes at Bestyrelsen under Hensyn til de faldne Udtalelser eventuelt vil foretage mindre Ændringer.

